

Δελτίο Τύπου του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA)
Βιέννη, 10 Ιουνίου 2021

Η πορεία προς την ανάκαμψη από τη νόσο COVID-19 με γνώμονα τα ανθρώπινα δικαιώματα

Η πανδημία COVID-19 ανέδειξε κενά στον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων της υγείας, της εκπαίδευσης, της απασχόλησης και της κοινωνικής προστασίας για ολόκληρη την κοινωνία. Στην έκθεση θεμελιωδών δικαιωμάτων του FRA για το 2021 χαρτογραφείται ο εκτενής αντίκτυπος που είχε η πανδημία στα δικαιώματα και προτείνονται μέτρα για την όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των εντεινόμενων ανισοτήτων και κινδύνων που απειλούν την κοινωνική συνοχή.

«Η πανδημία COVID-19 έθεσε σε δοκιμασία την ανθεκτικότητα των συστημάτων προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων σε όλες τις χώρες της ΕΕ» υποστηρίζει ο διευθυντής του FRA [Michael O'Flaherty](#). «Οι κυβερνήσεις πρέπει να δημιουργήσουν μόνιμους μηχανισμούς για την αντιμετώπιση των ανισοτήτων, του ρατσισμού και του αποκλεισμού. Μόνο μια προσέγγιση με γνώμονα τα ανθρώπινα δικαιώματα επιτρέπει στις κυβερνήσεις να οικοδομούν κοινωνίες χωρίς αποκλεισμούς.»

Στην [έκθεση για τα θεμελιώδη δικαιώματα 2021](#) του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξετάζονται οι εξελίξεις και οι ελλείψεις που εντοπίστηκαν πέρυσι στην ΕΕ στον τομέα της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Στο [κεφάλαιο που εστιάζει στον κορωνοϊό](#) διερευνάται ο αντίκτυπος που είχε η πανδημία στα θεμελιώδη δικαιώματα και στην καθημερινότητα των πολιτών, και κυρίως στις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες όπως οι ηλικιωμένοι, τα άτομα με αναπηρίες, οι Ρομά και οι μετανάστες.

Μελλοντικά, οι κυβερνήσεις θα πρέπει να συμβουλευόμαστε τους εθνικούς οργανισμούς ανθρωπίνων δικαιωμάτων προκειμένου να αξιολογείται ο αντίκτυπος που έχουν στα θεμελιώδη δικαιώματα τα μέτρα τα οποία λαμβάνονται υπέρ της δημόσιας υγείας. Επίσης, θα πρέπει:

- να ενισχύσουν την ανθεκτικότητα των υπηρεσιών εκπαίδευσης, υγειονομικής περίθαλψης και κοινωνικής στήριξης με σκοπό την κάλυψη των αναγκών όλων των κοινωνικών ομάδων·
- να χρησιμοποιούν ψηφιακά συστήματα, να μειώσουν το ψηφιακό χάσμα και να αντιμετωπίσουν την παραπληροφόρηση·
- να επικεντρωθούν στις ομάδες υψηλού κινδύνου, όπως π.χ. στους τρόφιμους ιδρυμάτων πρόνοιας, στους κρατούμενους ή στους αστέγους·
- να διασφαλίσουν την απρόσκοπτη και ισότιμη πρόσβαση στα εμβόλια.

Άλλα σημαντικά ζητήματα που ανέκυψαν το 2020 είναι τα εξής:

- **Ρατσισμός** – η πανδημία ενθάρρυνε τις δυσμενείς διακρίσεις, τα εγκλήματα μίσους και τη ρητορική μίσους σε βάρος των μειονοτήτων, και ιδίως των ατόμων από οικογένειες μεταναστών και των Ρομά. Παράλληλα, το κίνημα «Black Lives Matter» και το πρώτο στην ιστορία [σχέδιο δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση του ρατσισμού](#) υποστήριξε τις προσπάθειες για την καταπολέμηση του ρατσισμού στην Ευρώπη. Οι χώρες της ΕΕ πρέπει να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την καταπολέμηση του ρατσισμού εφαρμόζοντας σχέδια δράσης, να δώσουν ποινικά τη ρητορική μίσους, να υποστηρίζουν τα θύματα και να εξαλείψουν τη στοχοποίηση ατόμων βάσει εθνοτικών χαρακτηριστικών κατά την αστυνόμευση.
- **Μετανάστευση** – ο σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων στα σύνορα συνέχισε να παραμένει μια μεγάλη πρόκληση για την ΕΕ. Μετανάστες έχασαν τη ζωή τους στη θάλασσα, αποτέλεσαν στόχο βίας και βίαιων απωθήσεων στα χερσαία σύνορα και στοιβάχτηκαν σε κέντρα υποδοχής. Σύμφωνα με το προτεινόμενο σύμφωνο της ΕΕ για τη μετανάστευση και το άσυλο, οι χώρες της ΕΕ πρέπει να λάβουν μέτρα για την αποτελεσματική και ανεξάρτητη παρακολούθηση των συνόρων ώστε να σταματήσουν οι παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα σύνορα. Θα πρέπει επίσης να δημιουργήσουν τις κατάλληλες υποδομές στα κέντρα υποδοχής.
- **Δικαιώματα των παιδιών** – πολλά παιδιά υπέφεραν κατά τη διάρκεια της πανδημίας, ιδίως τα παιδιά που προέρχονται από μη προνομιούχα οικονομικά ή κοινωνικά περιβάλλοντα. Η εξ

αποστάσεως εκπαίδευση ήταν δύσκολη χωρίς πρόσβαση στο διαδίκτυο ή χωρίς υπολογιστές. Κατά τη διάρκεια του απαγορευτικού κυκλοφορίας και του εγκλεισμού αυξήθηκε επίσης η κακοποίηση των παιδιών. Η ΕΕ θα πρέπει να υποστηρίξει πρωτοβουλίες στο πλαίσιο της μελλοντικής [Ευρωπαϊκής εγγύησης για τα παιδιά](#) εστιάζοντας στους τομείς και στις ομάδες που επηρεάστηκαν περισσότερο από την πανδημία. Οι χώρες της ΕΕ θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι όλα τα παιδιά θα έχουν ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση και ότι προστατεύονται από την κακοποίηση.

Στην έκθεση συνοψίζονται και αναλύονται οι σημαντικότερες εξελίξεις που σημειώθηκαν στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κατά τη διάρκεια του 2020 στην ΕΕ. Περιλαμβάνονται [προτάσεις για δράση](#) που καλύπτουν τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και τη χρήση του από τα κράτη μέλη· την ισότητα και την εξάλειψη των διακρίσεων· τον ρατσισμό και συναφείς μορφές μισαλλοδοξίας· την ένταξη των Ρομά και την ισότητα· το άσυλο, τα σύνορα και τη μετανάστευση· την κοινωνία της πληροφορίας, την προστασία της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων· τα δικαιώματα των παιδιών· την πρόσβαση στη δικαιοσύνη· και την εφαρμογή της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία (CRPD).

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε μαζί μας: media@fra.europa.eu / Τηλ.: +43 1 580 30 653